

## הכנסת השבע-עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת גדעון סער

447/17/פ

### הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (פסילת ראיה), התשס"ו-2006

הוספת 1. בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971,<sup>1</sup> אחרי סעיף 56 יבוא :  
סעיף 56א

"פסילת 56א. בית המשפט רשאי לפסול ראיה שהושגה באמצעים ראיות פסולים, אם יש בקבלתה משום פגיעה של ממש בזכותו של הנאשם להליך הוגן."

### דברי – הסבר

דיני הראיות במשפט הפלילי של מדינת ישראל עוצבו בהשראת הדין האנגלי, אשר נמנע מקביעת כללים לפסילת ראיות שהושגו שלא כדין. המחוקק הישראלי לא העניק לבתי המשפט סמכות כללית לפסול ראיות שהושגו שלא כדין, והסתפק בקביעת שלוש הוראות חוק ספציפיות הפוסלות ראיות שהושגו בניגוד לאמור בהן: סעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971; סעיף 13 לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979; וסעיף 32 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

בשנת 1984 חלה רפורמה בדין האנגלי, אשר העניקה לבתי המשפט שיקול דעת לפסול ראיה אם בשים לב לכל הנסיבות בה הושגה, תהיה לקבלתה השפעה שלילית על הגינות ההליכים כנגד הנאשם (עיי' : סעיף 78 ל-1984 Police and Criminal Evidence Act). המחוקק הישראלי לא הלך בעקבות השינוי החקיקתי באנגליה והשאיר את ההלכה הישנה על כנה. כך, בתי המשפט בישראל אנוסים לקבל ראיות שהושגו באמצעים פסולים. בקבלת ראיות אלה "מוכשר" האמצעי הפסול שננקט ונפגעת זכותו של הנאשם להליך הוגן וכן נפגע אמון הציבור במערכת המשפט.

הזכות להליך הוגן מצדיקה הסמכת בית המשפט להשתמש בתרופה משפטית ממשית בגין הפרתן של זכויות דיוניות.

<sup>1</sup> דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

יש להדגיש כי החוק המוצע אינו קובע חובת פסילה אלא מעניק לבתי המשפט סמכות שבשיקול דעת לפסול ראיות. חזקה על בתי המשפט כי ישתמשו בסמכות זו בזהירות ובהתחשבות במכלול הנסיבות, לרבות חומרת העבירה שבה מואשם הנאשם ועוצמת הפגיעה בזכויותיו על ידי ראיות החקירה.

בית המשפט העליון אימץ לאחרונה בע"פ 5121/98 טורי' (מיל') רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי ואח' [טרם פורסם] כלל פסילת ראיות פסיקתי. כך ניסחה השופטת ביניש את כלל הפסילה:

"הנחת המוצא בשאלת קבילותן של ראיות היא זו הנוהגת עימנו מאז ומתמיד, ולפיה ראיה שהיא רלוונטית - קבילה במשפט. עם זאת, לבית-המשפט מסור שיקול-דעת לפסול קבילותה של ראיה בפלילים, אם הוא נוכח לדעת כי הראיה הושגה שלא כדין וכי קבלתה במשפט תיצור פגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך פלילי הוגן החורגת מגדריה של פיסקת ההגבלה." [בפסקה 63 לפסק הדין]

הצעת החוק באה לעגן פסיקה מהותית זו בחוק כך שישמרו זכויותיהם הבסיסיות של נחקרים, חשודים ונאשמים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת השש-עשרה על ידי חבר הכנסת גדעון סער (פ/3232).

-----  
 הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
 והונחה על שולחן הכנסת ביום  
 ט"ז בסיון התשס"ו – 12.6.06